



Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT

Lucia Krivdová

Zvieratá v ZOO – charakteristika II.

E džvirina andro ZOO - charakteristika I I.

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	Mgr. Lucia Krivdová
Kontakt na autora UZ:	ZŠ Fričovce, Fričovce 21, 082 37 Široké, zsfricovce@centrum.sk
Názov:	Zvieratá v ZOO-charakteristika II.
Rok vytvorenia:	2014
Oponentský posudok vypracoval:	PaedDr. Janka Hurayová
Preklad:	PhDr. Viliam Zeman

ISBN 978-80-565-1277-7

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah: Andrethodo :

1. Charakteristika zvierat dsžvirosen.....	4
---	----------

TIGER TIGROS

Hádanka: Garud'ipen :

Oranžovej farby on je, pásiky má sem tam čierne.

Oranžovo farba jov hino, pasiki hin le kana nakana kale.

Beží rýchlo, loví rád, čo že je to za zviera? /tiger/ Denašiel sig, chudel rado, so hin oda pal džviros ?/tigros/

Pozorovanie obrázka. Dikhiben kipocis.



Tigrovi sa hovorí **veľká mačka**, pretože sa na ňu trochu podobá. Tiger je však omnoho väčší. Tiger žije v tropických oblastiach kde je veľmi teplo, ale aj v chladných oblastiach, kde teplota častokrát klesne pod 20 stupňov Celzia. Tiger je **výborný lovec**. Má **štíhle telo**, ktoré sa dokáže dokonale prispôbiť prostrediu, v ktorom žije.

Tigroske pes vakerel **bari mačka**, vašoda pes upri late čulo marel. Tigros hino čak but bareder. Tigros dživel andro tropicke thana kaj hin but tato, ale the andro šudre thana, kaj taťipen perel tele telal 20 stupňi Celzija. Tigros hino **somnakno chudimlo**. Hin le **sano tešto**, savo pes sikhavel pri peskero adaptisariben ko pašalipen, andri savo dživel.

Ak správne vypočítaš príklady, **dozvieš sa**:

Sar mištes rachineha avri prikladi, **dodžaneha tut** :

1. Koľko kilogramov môže vážiť dospelý tiger.

$$653 - 353 = \quad \text{kg}$$

Dospelý tiger môže vážiť až _____ kilogramov.

1.Keci kilo šaj važinel baro tigros.

Baro tigros šaj važinel džikilo.

2. Dĺžku tela dospelého tigra.

$$150 + 200 = \quad \text{cm}$$

Dospelý tiger môže mať dĺžku tela _____ centimetrov.

2.Ďind'ardo tešto bare tigros.

Bare tigros šaj ovel dži centimetri.

3. Dĺžku chvosta dospelého tigra.

$$100 - 15 = \quad \text{cm}$$

Dospelý tiger môže mať chvost dlhý _____centimetrov.

3,Ďind'aripen pora bare tigros.

Bare tigros šaj ovel por d'ind'ardi centimetri.

SLON ELEFANTOS

Hádanka:

Uši veľké, telo sivé, máva dlhým chobotom,

Rád sa v kúpe vo vodičke, uvidím ho za plotom.

Čo je to? /slon/

Garud'ipen :

Kana bare, tešto šivo, kerel d'ind'arde bare nakheha,

Rado pes nand'arel andro pañori, dikha le pal bar.

So hin oda ? / elefantos /

Pozorovanie obrázka. Dikhiben kipocis.



Slon má prívlastok africký. Patrí medzi najťažšie a najsilnejšie živočích a jeho charakteristickým znakom je dlhý a pohyblivý chobot, veľké uši a kly. Slon denne skonzumuje veľmi veľa potravy a živí sa len rastlinami. Denne vypijú slony až 360 litrov vody.

Elefantos hin nevo nav afrikano. Kampol maškaral najpharedera te najzoraledera džide voďa te leaskre charakteristicke znakoha hin d'ňardo te sigutno baro nakh, bare kana te te kli. Elefantos d'ivesutnan chal but chaben te džidžarel pes čak baradženca. Divesutnan pijen elefanti kaj 360 litri paňi.

Keď vypočítaš správne príklad, dozvieš sa:

The richtineha avri mištes priklado, dodžaneha tut :

$$150 - 50 - 40 = \text{rokov}$$

1. Koľko rokov sa dožíva slon.

Slon sa dožíva _____ rokov.

1.Keci berša pes dodživel elefanto.

Elefanto pes dodživel berša.

2. Aké vysoké sú slony.

$$300 \text{ cm} = \text{m}$$

Slony sú vysoké _____ metre.

2.Save uče hine elefanti.

Elefanti hine učemetri.

3. Koľko kilogramov váži slon.

$$3000 + 3000 = \text{kg}$$

Slon váži _____ kilogramov.

3.Keci kilogrami važinel elefanto.

Elefanto važinel kilogrami.

LEV LEVOS

Hádanka:

Nazýva sa kráľom zvierat,

Krásna hriva, farba hnedá.

Čo je to? /lev/

Garudhipen :

Vičinen le thagari džvirošen.

Šukar grastane bala, farba hnedo.

So hin oda ? /levo/

Pozorovanie obrázka: Dikhiben kipocis :



Len má prívlastok púšťový. Podobne ako tiger, sa aj lev podobá na mačku, preto hovoríme, že lev je mačkovitá šelma. Lev má krátku srst' svetlo hnedej farby. Samec sa od samičky odlišuje krásnou hrivou hnedej farby. Lev je mäsožravec. Je veľmi dobrý lovec. Uloví si antilopu, žirafu, byvola či zebra. Keď vo voľnej prírode nenájde potravu môže zísť až k obydliam ľudí.

Levo hin nevo nav pušakro baro than (púšťový). Sajegaver sar tigros, pes te levos marel avri upri mačka, vašoda vakeras , hoj levo hino mačkani ruv. Levo hin charni dzar parno hnedi farba. Muršoro pes khatar džuvľjori valastinel (odlišujú sa) avri šukare grastane balenca hnedo farbaha. Levo hino maschabnaskro. Hino but lačo chudlo. Chudel peske antilopa, žirafa, bivola vaj zebra. Kana andri volno veša paňa naarakhla chaben šaj džal dži kpo bešiben manušen.

Keď správne vyriešiš príklady, dozvieš sa: Kana mištes richtineha avri prikladi, dodžaneha tut :

1. Koľko kilogramov váži lev.

$$257 - 7 =$$

kg

Len váži _____ kilogramov.

1.Keci kilogrami važine levo.

Levo važinel kilogrami.

2. Aké dlhé telo má lev.

2500 mm = cm

Telo leva je dlhé _____ centimetrov.

2.Keci d'ind'arel tešto levo.

Tešto levo d'ind'arel metri

100 + 5 = cm

3. Aký dlhý je chvost leva.

Chvost leva je dlhý _____ centimetrov.

3.Savi d'ind'ardi hiňi por levo.

Por levo hino d'ind'ardo..... centimetri.

OPICA NALPA

Hádanka:

Chodí, behá, poskakuje, na banáne si pochucuje.

Podobá sa na človeka, čo to môže byť sa zvierá? /opica/

Garud'ipen :

Phirel, denašel, chuťkerel, upro banani peske šmakinel.

Marel pes avri upro manuš, so šaj oda ovel vaš džviros ? /nalpa/

Pozorovanie obrázka: Dikhiben kipocisa :



Opiciam hovoríme aj primáty. Opice žijú na stromoch. Majú horné aj dolné končatiny, na ktorých majú päť prstov, preto hovoríme, že sa podobajú na človeka. Niektoré opice sú malé ako myši, niektoré sú veľké – hovoríme im gorily. Niektoré opice sa živia len rastlinami či hmyzom, niektoré mäsom. Mláďatá sa samici rodia živé. O mláďatá sa samica veľmi dlho stará.

Nalpenge vakeras te primati. Nalpi dživen upro tromi. Hin len uprunte te telune purne(končatiny), upri saven hin len panč angušťa, Vašoda vakeras, hoj pes maren avri upro manuša. Varesave nalpi hine cikne sar mišosa, varesave hine bare – vakeras lenge gorili. Varesave nalpi pes džidžaren čak barard'enca vaj kirmenca, varesave maseha. Ciknore pes džuvľjorake ulen džide. Pal ciknore pes džuvľjori but dugan ľikerel.

Keď správne vyriešiš úlohy, dozvieš sa: The mištes richtineha avri buťa, dodžaneha tut :

$$200 - 20 = \quad \text{kg}$$

1. Koľko kilogramov váži gorila.

Gorila váži _____ kilogramov.

1. Keci kilogrami važinel gorila.

Gorila važinel kilogrami.

2. Koľko centimetrov meria opica.

$$2 \text{ m} = \quad \text{cm}$$

Opica meria _____ centimetrov.

2.Keci centimetri mirinel nalpa.

Nalpa mirinel centimetri.

ZEBRA ZEBRA

Hádanka:

Exotické pekné zviera, po sebe však pásiky má.

Jeden biely, jeden čierny, čo že je to priechod cestný? /zebra/

Garudípen :

Ekstoticko šukar džviros, pal peste hem paski hine.

Jekh parno, jekh kalo, so hin oda dromeskro prechodo ? /zebra/

Pozorovanie obrázka: Dikhiben kipocisa :



Zebra je zviera žijúce v Afrike. Je známa svojim čierno bielym pruhovaním / hovoríme tomu zebrovanie/. Podobá sa na koňa. Je výborným bežcom. Dokáže bežať rýchlosťou 55 kilometrov za hodinu. Zebra sa živí listami a kôrou.

Zebra hino džviros so dživel andri Afrika. Hiňi prindžardi peskre kalo parne liňajkenca (vakeras odoleske zebrovanipen). Marel pes avri upro grast. Hiňi somnakuno denašebno. Sikhavel avri peskro te denašel sigutnoha 55 kilometri paš ora. Zebra pes džidžarel pjatrinenca te cipaha pal rukh.

Ak správne vyriešiš úlohy, dozvieš sa: The mištes richtineha avri buťa, dodžaneha tut :

$$400 - 70 = \quad \text{kg}$$

1. Koľko kilogramov váži zebra.

Zebra váži _____ kilogramov.

1.Keci kilogrami važinel zebra.

Zebra važinel kilogrami.

2. Aké dlhé má telo.

$$2500 \text{ mm} = \quad \text{cm}$$

Telo má dlhé _____ centimetrov.

2.Sar džindardo hino lakro tešto.

Tešto hino džindardo centimetri.

3. Aký dlhý má chvost.

$$50 + 7 = \quad \text{cm}$$

Chvost zebry je dlhý _____ centimetrov.

3.Savi džindardi hiňi lakri por.

Por zebrakro hino džindardocentimetri.

HROCH HROCHOS

Hádanka:

Je to také zvláštne zviera, farby sivej telo on má.

Môže mať aj hrošiu kožu, zuby tie mu tiež pomôžu.

Čo je to? /hroch/

Garud'ipen :

Hin oda biačarutno džviros, farba šivo tešto hin le.

Šaj le ovel te hrochoskri cipa, danda odola leske tiž ažutinena.

So hin oda ?/hrocho(/

Pozorovanie obrázka:



Hroch je veľký, pre človeka nebezpečný živočích. Je bylinožravec. Má sivé sfarbenie tela. V ústach má veľké silné zuby, ktoré môžu mať dĺžku až 1 meter. Koža hrocha je veľmi citlivá na slnečné žiarenie.

Hrochos hino baro, vaš manuš bibachtalo džido vodi. Chal čak čar. Hin le šivo farbindo tešto. Andro muj hine zorale danda, save šaj oven d'ind'arde sar 1 metro. Cipa hrocho hiňi but jileskeri upro khamoskero kerad'ipen.

Ak správne vyriešie úlohy, dozvieš sa: The mištes richtineha avri buťa, dodžaneha tut :

1. Aká je dĺžka tela hrocha.

5000 cm = m

Hroch má telo dlhé _____ metrov.

1.Savo hino d'ind'ardo tešto hrocho.

Hrocho hino tešto d'ind'ardometri.

2. Koľko kilogramov váži hroch.

2000 + 2500 = kg

Hroch váži _____ kilogramov.

2. Keci kilogrami vážinel hrocho.

Hrocho vážinel kilogrami.

3. Aký dlhý je chvost hrocha.

$6 \cdot 10 =$	cm
----------------	----

Chvost hrocha je dlhý _____ centimetrov.

3. Savi d'ind'ardi hiňi por hrocho.

Por hrocho hin d'ind'ardi centimetri.